



AZTN Potpore industriji u EU su na razini 0,50% BDP-a, a u nas čak 1,20%, pa regulator poručuje novoj vladi:

'Sektorske potpore mijenjati razvojnim'

MARIJA BRNIĆ
 marija.brnic@poslovi.hr

Lani su državne potpore porasle 10 posto, na 9,5 milijardi kuna. Problem je što su one usmjerene na istraživanje, razvoj... godinama oko milijardu kuna

U odnosu na sve članice EU, Hrvatska iz nacionalnog proračuna daje vrlo velike potpore gospodarstvu, kao niti jedna druga članica, no nositelji ekonomske politike moraju konačno razmisliti koliki učinak doista postiže struktura tih potpora.

Sadašnji sustav, u kojemu dominiraju strukturne potpore, ne osigurava izvoz i razvoj industrije temeljen na novim proizvodima, pa ga Vlada treba postupno napuštati.

Poručila je to jučer Olgica Spevec, predsjednica Vijeća Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN), predstavljajući godišnje izvješće o državnim potporama.

Lani su one u Hrvatskoj doseglye 9,5 milijardi kuna, što je rast 10 posto prema 2009. Od toga se na poljoprivredu i promet odnosi 4 milijarde kuna, što je najviša razina potpora toj kategoriji, a industriji je otišlo 5,5 milijardi kuna.

No, horizontalne potpore pritom se u posljednjih osam godina ne mijenjaju i drže se neznatno iznad milijardu kuna.

Za razliku od Hrvatske, horizontalnim potporama članice EU iz nacionalnih proračuna i potiču razvoj, dajući potpore ne automatski po djelatnosti, već poduzetnicima koji su orijentirani na istraživanje, inovacije, zaštitu okoliša, unapređenje pogona i zapošljavanje, a u posljednje vrijeme i antikrizne mjere.

U nas se, kaže O. Spevec, potpore dominantno usmjeravaju u opstanak postojećih sustava i saniranje gubitaka, a ne u njihov razvoj. U EU je, naime, od 61 milijardu eura potpora industriji manje od 15 posto sektorskih, dok horizontalne prelaze 85 posto tog iznosa.

Podaci iz 2011. ne odskaču

U odnosu na BDP, potpore industriji u Europskoj uniji (EU) su na razini 0,50 posto, a istodobno u Hrvatskoj one čine 1,20 posto BDP-a. Sličan je omjer i u poljoprivredi: 12,7 milijardi eura potpora u EU čini tek 0,10 posto BDP-a, a u Hrvatskoj je taj udjel čak 1,65 posto, što nema niti jedna članica EU.

Odnosi potpora nisu se bitno mijenjali ni u 2011., a transformacija u smjeru po-

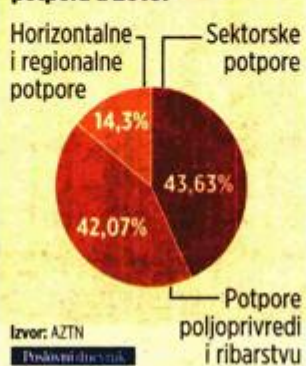


Olgica Spevec (AZTN) i Zlatan Janeš, sektor državnih potpora

FOTO

POTPORE SE U NAS DOMINANTNO USMJERAVAJU U OPSTANAK SUSTAVA I U SANIRANJE GUBITAKA

Struktura ukupno dodijeljenih potpora u 2010.



većanja horizontalnih potpora, kada počne, bit će dugotrajan, procjenjuju u AZTN-u.

Promjene s ulaskom u EU

No, ističu i kako će veliku ulogu pritom imati ulazak Hrvatske u Europsku uniju, budući da se i u statistici potpora za članice EU ne ubrajaju i podaci o korištenju potpora iz sredstava EU, već samo potpore koje poduzetnici dobiju iz nacionalnih proračuna, u kojima je stoga fokus na jačanju i razvoju gospodarstva.

vruća pitanja

1 O proračunu

Što se tiče najava nove vlade kako će ionako prenapregnuti proračun dodatno rezati, po očekivanjima u AZTN-u potpore se ne bi trebale osjetno mijenjati. "No, to je na Vladi, mi potpore ne dajemo, već ih samo odobravamo", kažu u AZTN-u.

2 O brodogradnji

Na upit o restrukturiranju brodogradnje, čije izmjene najavljuju članovi nove vlade, Spevec ističe da je sve precizirano u ugovoru o pristupanju EU i aneksu 8., pa bi najave novih modela podrazumijevale i ponovne pregovore sa svih 27 članica EU. U slučaju ponavljanja natječaja, odustalo bi se od prihvaćenih programa restrukturiranja, uz otvaranje pitanja izvedivosti.

3 O Agrokoru i Mercatoru

AZTN-u je Agrokor uputio prethodnu prijavu koncentracije, ali prijava, kaže Mladen Cerovac, zamjenik predsjednice Vijeća AZTN-a, nije cjelovita, niti je Agrokor može kompletirati dok ne potpiše ugovor o preuzimanju Mercatora. Riječ je o vrlo osjetljivoj koncentraciji jer bi tom akvizicijom Agrokora, po podacima iz 2010., imao udjel između 30 i 40%, uz problem asimetričnosti tržišta.